Należytość pocztowa opłacona ryczałtem
Nr. 236 Kraków, czwartek 16 października 1924 roku Rok II

KURJER WIECZORNY

wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt
Naczelny redaktor: Konstanty Srokowski

Redakcja: ulica Batorego Nr. 10 Telefon Nr. 44-90 Konto czekowe P. K. O. Nr 152670 Adres dla listów: Skrytka poczt. 78

Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 3 Zł. 40 gr., z odnoszeniem 3 Zł. 60 gr z przesyłką pocztową 4 Zł. 20 gr. Zagranicą miesięcznie 7 Zł.
Cena numeru 15 groszy

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Drobne i zwykłe zł. 0·10. — Nadesłane zł. 0·30. Po kronice zł. 0·35. — Na pierwszej stronie, w tekście i między giełdami zł. 0·45. Ogłoszenia zamiejscowe 50% drożej. — Ogłoszenia zagraniczne 100% droższe.

Administracja: ulica Batorego Nr. 10 Telefon Nr. 35-99 Konto czekowe P. K. O. Nr 152670 Adres dla listów: Skrytka poczt. 78

Treść numeru:

Akcja Sejmu śląskiego przeciw bezrobociu

Katowice. (T. wł.). Na wczorajszem posiedzeniu sejmu śląskiego, szereg wniosków, będących na porządku dziennym, odesłano do komisji. Podczas dyskusji w sprawie bezrobocia przyjęto wniosek pos. Bimiszkiewicza o wezwanie rządu do uruchomienia fabryk wagonów na G. Śląsku i fabryk tytoniu. Po odesłaniu wniosków do poszczególnych komisyj posiedzenie zamknięto.

Rokowania polsko-niemieckie o traktat handlowy

Berlin. (AW.) Dzienniki ogłaszają komunikat o rokowaniach handlowych polsko-niemieckich. Według tego komunikatu wstępne umowy już się rozpoczęły. Ze strony niemieckiej zaproponowano zawarcie układu prowizorycznego kilkumiesięcznego na zasadzie obopólnego przyznania klauzuli największego uprzywilejowania. Rokowania mają się rozpocząć w Warszawie a potem toczyć się będą w Berlinie.

Warszawa. (AW.) Ministerstwo przemysłu i handlu opracowuje plan powołania specjalnej komisji rzeczoznawców ze sfer przemysłu, handlu i rolnictwa celem ustalenia zasad traktatu handlowego z Niemcami.

„Piast" za częściową zmianą konstytucji

Warszawa. (T. wł.). Wczoraj odbyło się posiedzenie klubu prawno-politycznego „Piasta", zwołane przez stronnictwo celem przygotowania warunków ustawodawczych w sprawie dokonania częściowej zmiany konstytucji i ordynacji wyborczej. Referat wygłosił Kiernik. W dyskusji zabrał głos senator Buzek. Referat Kiernika dotyczył wzmocnienia władzy prezydenta, uregulowania procedury ustawodawczej między sejmem a senatem w związku z ostatnim konfliktem oraz zasad ordynacji wyborczej. Sen. Buzek otrzymał polecenie przygotowania referatu o reformie ordynacji wyborczej w myśl zasad przedstawionych przez Kiernika.

Niemcy na rozstaju

Kraków, 15 października.

Niemcy znajdują się w stadjum kryzysu nietylko rządowego i parlamentarnego, lecz także głębokiego socjalno-politycznego. Ewolucja powojennych i porewolucyjnych Niemiec poszła ostatecznie w kierunku restytucji wielkokapitalistycznej. Obecnie idzie o wysunięcie ostatnich konsekwencyj z tej restytucji, więc o powrót do rządów wysokich pieców i wielkich folwarków. I znowu jak przed laty czterdziestu walka rozgrywa się na tle polityki agrarnej, toczy się dokoła zagadnienia — **ceł na zboże.**

Niemcy Wilhelmińskie postanowiwszy sobie około roku 1890 jako główny cel t. zw. „samostarczalność", rozpoczęły swoją politykę protekcjonistyczną od wysokich ceł ochronnych na zboże. Od Niemiec zaraziły się protekcjonizmem i nacjonalizmem gospodarczym państwa europejskie. W ten sposób wytworzyła się jedna z głównych przyczyn wojny światowej, w której protekcjonistyczny system agrarny Niemiec zbankrutował, ponieważ wobec blokady angielskiej okazał się za słabym. Tak więc przyczyniwszy się znacznie do wywołania wojny, zadania swego w wojnie nie spełnił.

Logika socjologicznego rozwoju sił rządzących jest jednak silniejszą niż logika wszelkich wniosków i nauk z historji. Mimo tak smutnych doświadczeń wielkokapitalistyczne i junkierskie warstwy niemieckie nie porzuciły swych dążeń protekcjonistycznych i nacjonalistyczno-gospodarczych, lecz odzyskawszy wpływ polityczny w państwie, pragną wznowić te dążenia, wysuwając znowu hasło ceł ochronnych na zboże.

Niemiecki protekcjonizm agrarny już przed wojną był ciężkim błędem nietylko politycznym, lecz gospodarczym. Najwybitniejsi ekonomiści niemieccy wykazywali to niezmordowanie. W słynnym swoim memorjale w tej sprawie wykazał prof. Lugo Brentano w r. 1910, że z ceł zbożowych korzyści ciągną tylko gospodarstwa rolne ponad 20 hektarów, czyli zaledwie 4.4 procent wszystkich gospodarstw rolnych w Niemczech. Pogląd, jakoby państwo zyskiwało z ceł ochronnych na zboże znaczne dochody, okazał się przy bliższem zbadaniu także iluzorycznym. W tym samym memorjale wyliczył bowiem Brentano, że podatnik niemiecki w formie ceł zbożowych opłacał 2 m. 45 fen. skarbowi, a zaś 17 m. 46 fen. prywatnym właścicielom.

W powojennych Niemczech terytorjalnie okrojonych i gospodarczo-finansowymi skutkami przegranej wojny tak niebywale obciążonych protekcjonizm agrarny musiałby dać skutki socjalne i polityczne jeszcze bardziej opłakane niż dał je w ostatecznym swoim wyniku w Niemczech wilhelmińskich. Niemniej

junkierskie i wielkokapitalistyczne sfery niemieckie odzyskawszy częściowo swój wpływ polityczny w państwie, uważają go przedewszystkiem za wznowienie tego właśnie systemu.

Słusznie też wykazuje prof. Schultze-Gaevernitz, że przed Niemcami współczesnemi stoi alternatywa: albo Niemcy wrócą pod panowanie dóbr rycerskich i wysokich pieców czyli junkierstwa i ciężkiego przemysłu, które już raz doprowadziły państwo do przepaści, ze wszystkimi gospodarczymi, ekonomicznymi i psychologicznymi skutkami tego powrotu, albo zdecydują się ostatecznie popłynąć z prądem ponad narodowościowym wolno-handlowym, koordynując się w tej mierze z liberalną i socjalnie postępową Anglją i szukając usunięcia skutków w przegranej wojnie nie w restytuowaniu nacjonalizmu gospodarczego i politycznego, ale przeciwnie w czynnem pokonywaniu polityki zmierzającej do przezwyciężenia nacjonalizmu gospodarczego i politycznego.

Obecny kryzys rządowy i parlamentarny w Niemczech jest wyrazem walki między tymi dwoma poglądami i programami. Wynik tej ciężkiej walki jest wysoce niepewnym.

Idem.

Ameryka w oczekiwaniu Zeppelina

Niezwykły ruch w porcie nowojorskim — Setki samolotów i tysiące automobili czeka na pojawienie się Zeppelina

Berlin. (Tel. wł). Iskrówki, nadeszłe w ciągu tej nocy do Berlina donoszą o rozległych przygotowaniach, czynionych w amerykańskich portach lotniczych w Lakehurst i Nowym Jorku na przyjęcie Zeppelina II. Zorganizowano służbę patrolową, jakiej Ameryka nie praktykowała nawet w czasie wielkiej wojny. Cała brygada samolotów z dziennikarzami i obserwatorami znajduje się w pogotowiu, aby wylecieć na przyjęcie Zeppelina, skoro tylko pojawi się na horyzoncie. Wszystkie stacje radjowe otrzymały polecenie natychmiastowego przejęcia pierwszych iskrówek z Zeppelina i podania ich do wiadomości dzienników. — Tysiące automobilów z ciekawymi Amerykanami zaległo okolice placu, na którym ma lądować Zeppelin. Na okrętach, które mają wyjechać naprzeciw Zeppelina i towarzyszyć mu do wybrzeży od kilku dni niema ani jednego miejsca, przyczem za miejsca płacono sumy wprost fantastyczne. Przybycie „Zeppelina" zaawizują mieszkańcom Nowego Jorku strzały armatnie i syreny fabryczne.

WIEŚCI Z DROGI.

Berlin. (PAT). Według doniesień z czasu środkowo europejskiego Z. P. III. przebył 42.30 szer. półn. Statek podróżuje z szybkością 75 mil na godzinę.

WYLĄDOWANIE ZEPPELINA NASTĄPI DZIŚ W NOCY.

Berlin. (PAT). Depesze dzienników z wieczora podają, że statek Z. R. 3 przebył dwie trzecie drogi. Wylądowanie ma nastąpić w ciągu nocy.

Kapitan statku Z. R. 3 Stoeler donosi, że statek począwszy od Azorów idzie wprost na Jakehurst. Depesza, która nie podaje daty, donosi dalej, że statek po przeleceniu ponad Azorami jedzie przy pomocy tylko trzech motorów i posuwa się z szybkością 48 mil. na godzinę, aby zaoszczędzić materjału do palenia.

Wczoraj o godz. 22.35 nadszedł do biura Ulsteina telegram iskrowy z Zeppelina nadany o godz. 4.25 czasu amerykańskiego, opiewający: Posuwamy się z szybkością 70 mil. ponad gęstą mgłą, leżącą nad ławicą nowofinlandzką. Kurs skierowany jest na Cable Island. Nastrój na pokładzie doskonały. Statek i maszyny w porządku.

POGŁOSKI O PRZENIESIENIU ZAKŁADÓW „ZEPPELINA" DO AMERYKI.

Friedrichshafen. (PAT). Ze strony zarządu przedsiębiorstwa budowy Zeppelinów zaprzeczają wiadomości jakoby wszystkie urządzenia Zeppelina i cały personal miał się przenieść do Ameryki. — W Ameryce będzie tylko założona filja przedsiębiorstwa, na której czele stanie dotychczasowy konstruktor inż. Karol Arnstein.

CEL RAIDU ZEPPELINA.

Paryż (PAT). „Nev Jork Times" (wyd. paryskie) donosi z Berlina, iż jedynym celem raidu Zeppelina ma być przygotowanie gruntu dla przyszłego manewru rządu rzeszy w celu zniesienia klauzuli traktatu wersalskiego, dotyczącej budowy Zeppelinów. Berliński korespondent „Echo de Paris" przesyła analogiczne informacje.

TELEGRAMY

Min. Skrzyński u marszałka senatu

Warszawa. (PAT). Minister spraw zagranicznych Skrzyński złożył wizytę marszałkowi senatu i informował go o aktualnych zagadnieniach polityki zagranicznej.

Nowy projekt ustawy rolnej

Warszawa. (AW). W związku z wczorajszem posiedzeniem komisji rolnej sejm rozpocznie obrady nad ustawodawstwem o reformie agrarnej. — „Rzeczpospolita" donosi: W komisji znajduje się projekt reformy rolnej zgłoszony przez Wyzwolenie równający się wywłaszczeniu, przeciwko któremu rząd się oczywiście oświadczy, gdyż jest on niekonstytucyjny i niewykonalny. Natomiast rząd przedstawi zasady nowej ustawy rolnej, która wprowadzona będzie w drodze nowelizacji ustaw o reformie rolnej. Rząd uważa za najważniejsze dla przeprowadzenia reformy rolnej pobieranie podatków majątkowych od większych właścicieli ziemskich nie w gotówce, lecz w ziemi. Ziemia będzie nabywana przez małorolnych za listy zastawne przyjmowane przez skarb państwa na poczet podatków majątkowych.

Optymizm wyborczy Mac Donalda

Labour party oczekuje walnego zwycięstwa wyborczego

Londyn. (PAT). Premjer Mac Donald, opuszczając Londyn, wygłosił na stacji Euston krótkie przemówienie do swych licznie zebranych stronników, w ciągu którego zaznaczył, że Labour Party jest przygotowaną do jaknajwiększego w dotychczasowej historji życia politycznego partji walki. Do walki tej przystępuje partja pracy z odważnem sercem i jaknajlepszemi nadziejami i jest przekonaną, że osiągnie znacznie większą ilość mandatów, aniżeli poprzednio. W drodze do Glasgowa na każdej stacji, na której pociąg się zatrzymywał, premjer przemawiał do swych zwolenników.

Atak na dzielnicę francuską w Szanghaju

Londyn. (PAT.) Z Pekinu donoszą, że wczoraj około 1.000 żołnierzy armji Czekiang, usiłowało atakować dzielnicę francuską w Szanghaju, ale zostali odparci przez żołnierzy marynarki francuskiej. Następnie żołnierze chińscy zaczęli plądrować dzielnicę chińską.

W przededniu dymisji gabinetu jugosłowiańskiego

Grac. (T. wł.). „Tagespost" donosi z Białogrodu, że wczoraj przedłożono królowi do podpisu akt w sprawie spensjonowania kilku dyplomatów, konsulów i urzędników w ministerstwie spraw zagranicznych. Król odmówił podpisu. W kołach politycznych słychać, że obecny rząd nie cieszy się zaufaniem korony i że w najbliższym czasie wysnuje z tego konsekwencje.

TEATR MIEJSKI

Stanisław Wyspiański: „LEGION".

Scen dwanaście — jak określa poeta swe dzieło — z których każda jest wizją ludzi i wypadków, architektury i barw. Architektura, barwy i sceny zbiorowe podpadają pod berło reżysera, ludzi i wypadki kształtować muszą aktorzy.

Z tego punktu widzenia tylko część winy spada na p. Wosocką, jako na realizatorkę wznowienia „Legionu". Wyszła bowiem z tego — zdaniem mojem — mylnego założenia, że teatr wizyjny czyni malarza zbytecznym (Nr. 2. „Listów z teatru"). Jestem wręcz odmiennego zdania, gdyż tylko malarz może stworzyć odpowiednie tło dla dzieł scenicznych poety-wizjonera. Tyczy się to przedewszystkiem Wyspiańskiego. Wszakże i w „Weselu" wkraczają widma między żywych ludzi, ale — w myśl intencyj poety w pełnej krasie barw lub charakterystyczności stroju. I w pełnem lub nastrojowem świetle. Te zwidy żyją i działają w danej chwili podobnie, jak duch ojca Hamleta u Szekspira. Na tem właśnie polegać musi styl w wystawianiu Wyspiańskiego, na tem twórczość i inwencja reżysera, by fantastyczne, wizyjne postacie Wyspiańskiego żyły swojem życiem. Pewna teatralistyka efektów nie da się tu uniknąć, gdyż teatr już w swem założeniu jest złudzeniem, a Wyspiański stworzył swe dzieła malarsko i z świadomością, że fantastyka teatralna jest na jego usługi. Skoro więc p. Wosocka część dekoracyj zasłoniła kotarami, skoro opuściła ukazanie się gołębicy w kościele św. Piotra, a Mendoga w jego kopule, to stanęła w sprzeczności z zamiarami artystycznemi poety, a nawet z jego wyraźnemi wskazaniami („gromy organów, jasność, gołębica się ukazuje"). W tych przypadkach sam Wyspiański stał się owym „zbytecznym malarzem".

I tak było z całem prawie przedstawieniem, w które reżyserka tchnęła ponurą szarość lub ciemność — bez osiągnięcia zresztą nastroju — zamieniając widocznie wizyjność z uporością. A jak bardzo potrzebny jest malarz i malarska wizja w „Legionie", dowodem ostatni obraz („Ponad wielkiemi wodami"), słusznie przez p. Wysocką włączony do wznowienia. Potężny nastrój bił z tej widomej łodzi, w której duży krzyż pochylono skośnie — tak, że wierzchołek jego opierał się o szczyt żaglowego masztu. Wszystko to na szarem, zlekka prześwietlonem tle pooranego chmurami nieba. Za stworzenie tej świetnej w rysunku i odczuciu kompozycji należą się słowa gorącego uznania artyście-dekoratorowi p. Krassowskiemu.

Niełepiej było z scenami zbiorowemi. Chóry mówiły często tak cicho, że trudno było nawet w bliskich rzędach zrozumieć poszczególne słowa i spowite były w cienie, wśród których oczy ledwo rozeznawały ludzkie kształty.

Druga część winy nie znajdzie konkretnego winowajcy. Przyczyny jej bowiem leżą w brakach sceny krakowskiej, niewyposażonej technicznie w takiej mierze, by ułatwiała reżeserowi wykonanie arcytrudnych zadań, łączących się z wystawieniem takich dzieł, jak „Legion".

Wreszcie zespół. Przy całem uznaniu dla sumienności i ogromu pracy w przygotowaniu trzeba stwierdzić, że nie zdołał przeprowadzić korowodu postaci „Legionu" do artystycznego zwycięstwa. Najciekawszą i nawskroś oryginalną kreację stworzyła p. Wysocka, nadając wolności w słowie i geście dziki rytm rozpętanego zwierzęcia, a zarzucając zarazem szablon konturnowej recytacji. Obok niej p. Żmijewska (Fortuna) czarowała przeczystą dykcją, dźwięcznym głosem i muzyczną recytacją.

Z przedstawicieli męskich ról wysuwał się na czoło p. Szymański, jako Rapsod. Po deklamatorsku pojął Mickiewicza p. Socha. Nie ukazał nam opętanego przez bóstwo proroka (Chór: „O Grozo, czyli opętany, czyli go obłędu szał wiedzie"), nie umiał porwać lawą uczucia i wymowy w walce o błogosławieństwo z Piusem IX., tak przypominające zmaganie się Konrada z Bogiem w „Improwizacji". Troszczył się jedynie o posągowość postaci i gestu z szkodą dla gradacji dramatycznego napięcia. Również poprawnie tylko oddał Krasińskiego p. Krasnowiecki, a nazbyt twardo. Przydałaby się tu raczej liryczna miękkość p. Białkowskiego, co podkreśliłoby zarazem kontrast między obu poetami. Papież p. Szymborskiego był pełen dobroci i godności; Mokryna p. Kosmowskiej jedną z najlepszych jej ról; ks. Jełowicki p. Kułakowskiego nierówny: świetny w spokojnym, zrównoważonym tonie w Watykanie, trochę drewniany w swej celi. P. Piekarski naskutek przejaskrawienia Demosa w mimice i ruchach przytłaczał postać stojącego poniżej na stopniach Mickiewicza. Głosowo był zamało demoniczny.

Całość wyglądała, jak spłata honorowego długu. Była sucha i niechętna. Ale jeżeli która scena w Polsce jest predystynowana do stworzenia stylu w teatrze Wyspiańskiego, to właśnie scena krakowska. Musi jeno zjawić się ktoś, kto będzie równie głębokim znawcą jego twórczości, jak i twórcą w dziedzinie techniki teatralnej. **(wt.)**

Król filmu, Jackie Coogan we Wiedniu

Przyjęcie, jakiego nie doznał jeszcze żaden monarcha — Interwencja policji konnej

Wiedeńczycy, którzy zapełniali kina, skoro tylko na filmie występował Jackie Coogan, doczekali się jego przyjazdu do Wiednia. Już w niedzielę na dworcu wschodnim zebrały się olbrzymie tłumy, oczekując na jego przybycie. Coogan przybył jednak do Wiednia w poniedziałek o godzinie 7 wieczorem. Już na godzinę przed przybyciem pociągu zebrały się tłumy na dworcu, które wypełniły cały peron. Coogan w chwili przybycia pociągu stał w oknie i kłaniał się. Publiczność była oczarowaną, fotografowie robili zdjęcia, a po chwili z wagonu wyszedł Coogan w otoczeniu swych rodziców, którym ułatwiało przejście wśród publiczności kilkunastu policjantów. Z trudem udało się policji przeprowadzić Coogana z dworca na plac, gdzie stało kilka tysięcy ludzi. Mały król filmowy wsiadł do auta, które jednak nie mogło ruszyć z miejsca z powodu natłoku publiczności. Zrobił się nieopisany ścisk, piesza policja nie mogła wstrzymać naporu tłumu na auto. Dopiero wezwano konną policję, której z trudem udało się usunąć tłum. Po chwili ruszyło auto z Cooganem, eskortowane przez pół szwadronu policjantów. Przed hotelem Bristol, gdzie zamieszkał, stały również tłumy, które w chwili przyjazdu Coogana powiewały kapeluszami, a panie zarzucały Jackie kwiatami. Po chwili Coogan udawszy się do swych apartamentów, wyszedł na balkon i wywijając lampionem dziękował zebranym przed hotelem Wiedeńczykom za entuzjastyczne powitanie.

Metamorfozy polityczne Anatola France'a

Prasa paryska wszelkich odcieni poświęca gorące nekrologi Anatolowi France. Prasa przypomina przytem, że France przemawiając na pogrzebie Zoli użył określenia, że Zola był cząstką sumienia ludzkiego. France widocznie wzorował się na zmarłym swoim przyjacielu i po jego zgonie można użyć tych samych wyrażeń, któremi zmarły charakteryzował Zolę. — Poszczególne dzienniki szeroko omawiają również metamorfozę polityczną, jaką France przeżywał w ostatnich latach, gdy zbliżył się do komunistów. Gdy jednak komuniści mimo upomnień z wielu stron przeprowadzili słynny proces przeciwko socjalnym rewolucjonistom i szereg dawnych swych towarzyszów skazali na najcięższe kary bezpodstawnie, France zwrócił się przeciwko komunistom, co wywołało wykluczenie go z partji.

Ofiary obowiązków

BANDYTA ZABIJA STRZAŁEM REWOLWEROWYM POSTERUNKOWEGO.

Ze Lwowa donoszą: W nocy z 12 na 13 października posterunkowy Szklarski patrolując na gościńcu między Sapieżanką a Kamionką Strumiłową natknął się na nieznanego osobnika i zażądał wylegitymowania się. Człowiek ów wyjął wówczas rewolwer i strzelił do posterunkowego raniąc go ciężko. Posterunkowy Szklarski w trzy godziny później wyzionął ducha. Sprawca zbiegł.

Posterunkowy Wincenty Sokół w mieście Radziwiłowie w pogoni za bandytami został przez jednego z nich postrzelony w piersi. Wypadek zaszedł koło Dubna; stan posterunkowego jest groźny.

Kongres czerwonej międzynarodówki sportowej

Z Moskwy donoszą: Dnia 11 bm. otwarto III. Kongres czerwonej Międzynarodówki sportowej, przy udziale Czechosłowacji, Norwegji, Finlandji, Estonji i Związku Sowieckiego. Do honorowego prezydjum powołano przedstawicieli Międzynarodówki komunistycznej, międzynarodówki związków zawodowych, czerwonej armji i floty, komunistę Podwojskiego, oraz wszystkich sportowców osadzonych w więzieniach w Kropie. W imieniu rządu przemawiał komisarz zdrowia Siemaszko, w imieniu armji komisarz Unschlicht.

KRONIKA

Kraków, 15 października

JEDYNY ODCZYT WACŁAWA SIEROSZEWSKIEGO W STARYM TEATRZE. We czwartek, 16 bm. o godzinie 8 wieczór, urządza w Starym Teatrze niezwykle ciekawy odczyt na temat — „OKOMA" znakomity powieściopisarz i podróżnik Wacław Sieroszewski. Odczyt ilustrowany będzie 45 przepięknemi oryginalnemi przeźroczami japońskiemi, z których trzydzieści siedm są kopjami cennych drzeworytów malarza japońskiego Szigenoi. Bilety są do nabycia tylko u J. Lipskiego Sławkowska 6.

(d) **KONIEC WPISÓW DZIEKAŃSKICH NA UNIWERSYTET.** Dziś upływa termin wpisów dziekańskich na Uniwersytet Jagielloński. Do dnia wczorajszego wpisało się na uniwersytet 4.900 słuchaczy.

(d) **„TYDZIEŃ LOTNICZY".** Na ulicach miasta ukazały się odezwy Komitetu wojewódzkiego Ligi obrony powietrznej państwa, zapowiadające tydzień lotniczy. Podobny tydzień odbywał się już w Warszawie i Poznaniu.

(d) **NOWY PRZEGLĄD INWALIDÓW.** Jak się dowiadujemy inwalidzi wojenni uznani przez komisje superrewizyjne w 1918 r. jako inwalidzi na stałe, lub aż do odwołania w czasie od 1 stycznia do 1 lipca 1925 będą musieli stawać do ponownego przeglądu. Ma to na celu podobno oszczędności w związku z podwyżką rent inwalidzkich.

(d) **NOWE ŻĄDANIA RZEŹNIKÓW I MASARZY.** Cech rzeźników i masarzy krakowskich wniósł wczoraj do magistratu nowy cennik na mięso i wyroby masarskie. Komisja cennikowa rozpatrzy w piątek te żądania.

WYCOFANIE Z OBIEGU BILETÓW ZDAWKOWYCH. Ministerstwo Skarbu opracowuje projekt rozporządzenia o wycofaniu z obiegu biletów zdawkowych wartości od 1 złotego i zamiany ich na bilon metaliczny ewentualnie na bilety Banku Polskiego lub bilety zdawkowe wartości 1 i 2 złotych. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 20 czerwca br. przewiduje, iż wymiana biletów zdawkowych wartości od 1 złotego rozpocząć się ma w dniu 1 listopada 1924 r. Termin ostateczny wymiany biletów zdawkowych upłynie z dniem 31 stycznia 1925 r. Zgodnie z tym rozporządzeniem Ministerstwo Skarbu ustali warunki oraz terminy wymiany biletów zdawkowych. Przypomnieć należy, iż bilety zdawkowe wypuszczone były przejściowo przy wprowadzeniu waluty złotowej, wobec tego, iż na ten termin nie mogła być dostarczona odpowiednia ilość bilonu metalicznego.

KOLLEGJUM WYKŁADÓW NAUKOWYCH (Rynek gł. A—B l. 39) podejmuje we środę, **15 bm.** przerwaną ferjami letniemi działalność przemówieniem inauguracyjnem kuratora Okręgu szk. J. Owińskiego, poczem prof. Dr. Mich. Szyszko wygłosi prelekcję p. t. Problem renesansu i jego stosunek do zagadnień literatury XVI. w. W czwartek, 16 b. m. Wieczór pieśni prof. Konserw. muz. Konst. Kniaginina (Wagner — Massenet — Rubinstein; przy fortep. O. Gross); w sobotę, 18 b. m. Dr. Adolf Klęsk: Neurastenja w życiu a sztuce; we wtorek, 21 b. m. prof. Uniw. Dr. Witold Wilkosz: O logice nowoczesnej I.; we środę, 22 b. m. prof. Przecław Smolik: Szamaństwo u Mongołów; w piątek, 24 i sobotę, 25 b. m. prof. Uniw. i senator Dr. Emil Godlewski: Dziedziczność a życie. Pocz. o godz. 7 wieczorem.

(d) **JESZCZE SPRAWA SZKÓŁ ŻYDOWSKICH.** Na wczorajszem posiedzeniu Rady szkolnej miejskiej dłuższą dyskusję wywołała sprawa rozdziału szkół na chrześcijańskie i żydowskie, z których pierwsze odbywają naukę sześć razy w tygodniu, a drugie ze względu na sobotę 5 razy. Ostatecznie przyjęto do wiadomości powyższe zarządzenie z tem, że rodzice niezadowoleni z rozdziału dzieci, mogą je przenieść do żądanych szkół.

ZARZĄD WODOCIĄGU MIEJSKIEGO ostrzega mieszkańców przed powierzaniem naprawy urządzeń wodociągowych ludziom obchodzącym mieszkania, podającym się za pracowników Zarządu wodociągowego i wymuszających naprawy uszkodzonych urządzeń wodociągowych pod groźbą kary, przyczem wyłudzają wysokie wynagrodzenie za naprawianie rzekomo uszkodzonych urządzeń. Kontrolorzy i monterzy Zarządu wodociągowego posiadają legitymację, względnie wykaz wykonać się mających napraw.

(d) **STATYSTYKA ZAKAŹNYCH CHORÓB W KRAKOWIE.** W zeszłym tygodniu miejski urząd zdrowia notował 13 wypadków szkarlatyny, 8 czerwonki, 6 tyfusu brzusznego, 5 febry gastrycznej.

(d) **POŻAR.** Dnia 14 bm. o godz. 22.45 wybuchł pożar w składzie drzewa przy ul. Warszawskiej 26, Henryka Rotha przy ul. Dietlowskiej. Ogień powstał w kancelarji od żelaznego pieca. Straż pożarna ogień zlokalizowała. Szkoda wynosi 35 zł.

(d) **WYPADEK PRZY PRACY.** Dziś rano wezwano pogotowie do drukarni Mieszczańskiej, gdzie pracownik drukarni Bertman w czasie pracy przy maszynie doznał urwania wielkiego palca u prawej ręki.

DUCHOWIEŃSTWO RUSKIE PRZECIW CELIBATOWI. „Gazeta Poranna" donosi z Przemyśla, iż sprawa zaprowadzenia celibatu wśród duchowieństwa ruskiego odbiła się głośnem echem na zjeździe dziekanów djecezji przemyskiej. — W dyskusji żalono się, że forsowanie celibatu wpływa szkodliwie na dobro cerkwi i narodu ruskiego. Podnoszono skargi, że w sferach konsystorskich postępuje się nieodpowiednio wobec starszych żonatych księży.

PRZEMYTNICTWO TYTONIU NA STATKACH WIŚLANYCH DO POLSKI. „Gazeta Gdańska" pod sensacyjnym tytułem przynosi wiadomość o przemycaniu statkami wiślanemi wielkich ilości tytoniu do Polski, co naturalnie monopolowi tytoniowemu przynosi olbrzymie straty. Przemytnictwem znajmują się firmy gdańskie, korzystające z ulg celnych, a wywożące całe masy tytoniu, ukrytego w towarach. „Gazeta Gdańska" nawołuje do wzmocnienia kontroli celnej na granicy i do uzupełnienia straży granicznej celnej siłami fachowemi.

WYJAZD POSŁÓW POLSKICH NA KONGRES RADYKAŁÓW FRANCUSKICH. Wczoraj posłowie Dąbski i Rudziński wyjechali do Paryża jako przedstawiciele Z. P. S. L. na kongres radykałów francuskich.

PRZYWÓDCA FASZYSTÓW RAGONI ODDAJE SIĘ W RĘCE WŁADZ. W Bolonji przywódca faszystów Ragoni ścigany od roku za zabójstwo, zgłosił się dobrowolnie do sędziego i oświadczył, że stawia się sam z powodu karności partyjnej.

(Z.) **ZAKAZ POJEDYNKÓW W AUSTRJI.** Generał Mages główno dowodzący armji austrjackiej wydał dekret, zabraniający pojedynków pomiędzy oficerami a cywilami. W ostatnich bowiem czasach z niewiadomych przyczyn ustalił się zwyczaj, że cywilni znieważali wojskowych, poczem pod pozorem udzielania im satysfakcji zabijali ich w pojedynku. 120 pojedynków w tym rodzaju przygotowywało się w Wiedniu w ostatnim tygodniu. Obecnie oślonięci rozkazem generalskim oficerowie nie dają się już wciągać w „sprawy honorowe" i z zimną krwią przyjmują zniewagi cywilów, zastanawiając się tylko nad tem dlaczego spokojni obywatele Wiednia okazują tyle animozji członkom swej armji.

ZASTRASZAJĄCY ANALFABETYZM W HISZPANII. Według ostatniego spisu, przeprowadzonego w Hiszpanii, liczba ludności jej wynosi 21,338,381 — w tem analfabetów 11,145.444. Wyłączywszy z tej liczby dzieci poniżej 6 lat, pozostanie analfabetów jeszcze nie mniej jak 45.46%. Mężczyzn analfabetów jest 38,38%, kobiet znacznie więcej, bo około 52,04%. Największy procent analfabetów wykazują okręgi: Estremadur, Andalużja, Mursja i wyspy kanaryjskie, gdzie liczba analfabetów waha się między 64 a 71%. W Katalonji i na wyspach Balearskich, gdzie w 1900 roku było analfabetów jeszcze 61,07% obecnie procent ten obniżył się do 39,71%, a w samej Barcelonie wynosi dla obojga płci — 26.69%.

WYSTAWA AUKCYJNA W DOMU ARTYSTÓW. We wtorek dnia 14 bm. otwartą została w Domu Artystów przy placu św. Ducha Wystawa aukcyjna przedmiotów przeznaczonych na V. Licytację artystyczną. Wystawa obejmuje zbiory obrazów z pośród których wyróżniają się prace: Juljusza Kossaka, Matejki, Łuskiny, Rembowskiego, Stanisławskiego, Tondosa, Tetmajera, nadto, z pośród współczesnych stare i nowe prace Axentowicza, Fałata, Filipkiewicza, Kozakiewicza, Grotta, W. Kossaka, Malczewskiego, Pronaszki, Pieńkowskiego, Pinkasa, Stasiaka, Wyczółkowskiego, Wywiórskiego, akwaforty Wojnarskiego, Olesia i Kowalskiego, nadto sztychy współczesne i stare francuskie, angielskie i niemieckie. Wystawę uzupełniają wyroby przemysłu artystycznego jako to: kilimy, gobeliny (Szczepanikowskie), batiki makaty nadto porcelana i antyki. Wystawa otwartą będzie do czwartku włącznie codziennie od 10—1 i 4—7. Licytacja odbędzie się we czwartek 16 bm. w Domu artystów. Początek o godz. 4 popoł.

(d) **POSTÓJ WOZÓW PRÓŻNYCH.** Wobec zapełnienia próżnemi wozami włościańskiemi placów targowych jakoteż ulic, stanowiących dojazd do tych placów, magistrat, przypominając odnośne przepisy regulaminu targowego, zawiadamia, że dla postoju wozów próżnych przeznaczone są wyłącznie następujące place: przy końcu ul. Długiej, na Groblach, na Stawach, plac Serkowskiego, Rynek dębnicki, nadto z wyjątkiem wtorków i piątków Rynek kleparski i plac drzewny nad Wisłą.

Postój fur na wszystkich innych placach oraz ulicach jest najsurowiej wzbroniony. Nad przestrzeganiem niniejszego zarządzenia czuwać będą organa magistratu i policji państwowej, a niestosujący się będą karani w myśl obowiązujących przepisów grzywnemi do 200 zł względnie aresztem do dni 20.

Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Arcydzieło Wyspiańskiego „Legion" powtarzane będzie przez cały ciąg bieżącego tygodnia, z wyjątkiem czwartku. W tym dniu wystawioną zostanie arcywesoła komedja Jastrzębca-Zalewskiego p. t. „Redukcja". Na przedstawienie to dyrekcja obniżyła ceny biletów o 50 procent. Przygotowania do wznowienia „Dziadów" w opracowaniu St. Wyspiańskiego, są w pełnym toku.

Z ogólnem zainteresowaniem spotkał się Nr. 2-gi „Listów z teatru", który okazuje się cennym komentarzem dla każdego uczestnika reprezentacji „Legjonu". „Listy" są do nabycia u bileterów, w sekretarjacie teatru i po księgarniach.

Z BAGATELI. Dziś i jutro „Śmierć kochanków" z pp. Leną Bruczową, Kwiatkowskim, Sznage-Andruszewską, Stempowskim, Meliną na czele. — „Śmierć kochanków" zapełni wszystkie dni tygodnia, aż do soboty włącznie.

OPERETKA NOWOŚCI. Dziś we środę i jutro we czwartek „Bajadera" z Lucyną Messal. „Bajadera" jest jej najlepszą rolą. Dyrekcja uprosiła p. Messal jeszcze na 3 występy w „Księżniczce czardasza". W sobotę po południu po cenach całkiem zniżonych „Dzidzi".

ARTUR RUBINSTEIN wystąpi w piątek 17 bm. w Starym Teatrze.

LUCY KIESELHAUSEN wystąpi po raz pierwszy we czwartek 16 bm. w teatrze im. J. Słowackiego.

KOMITET BUDOWY DOMU MEDYKÓW W KRAKOWIE zwraca się do Krakowian z prośbą, aby raczyli pamiętać, iż dnia 19 bm. odbędzie się w sali Starego Teatru o godz. 7'30 wieczorem jedyny w tym sezonie recital p. Konstantego Kniagimina na dochód budowy domu medyków. Bilety wcześniej nabywać można u J. Lipskiego, ul. Sławkowska 8.

REPERTUAR TEATRÓW.

Teatr im. Juljusza Słowackiego

Środa: „Legion".
Czwartek: „Redukcja".

Teatr „Bagatela".

Środa: „Śmierć kochanków".
Czwartek: „Śmierć kochanków".

Operetka „Nowości".

Środa: „Bajadera" (występ Lucyny Messal).
Czwartek: „Bajadera" (występ Lucyny Messal).

REPERTUAR KIN.

Uciecha: „Amerykanka" z Glorją Svanson, oraz „Piękność ciała kobiecego" film naukowo- estetyczny.
Reduta: „Miłośnica Pirata" (Pod czarną flagą), obraz awanturniczy w 7 akt. z S. Girard, Milovanoff i Biscott.
Warszawa: „Kupiec wenecki" 10 aktów, 2 serje razem w gł. roli Henny Porten i Harry Liedtke.
Sztuka: „Dziewica haremu".

ZE SPORTU

WALNE ZEBRANIE PUBLICYSTÓW SPORTOWYCH, odbyte wczoraj uchwaliło założenie związku, który nosi nazwę „Związek Publicystów Sportowych Okręgu Krakowskiego". Po przyjęciu statutu, zaproponowanego przez komisję organizacyjno - statutową, wybarno Zarząd, złożony z pięciu członków, a m. prezesem p. **inż. Rosenstocka**, zastępcą prezesa p. **Klemensiewicza**, sekretarzem p. **Budzisza**, skarbnikiem p. **Stattera**, oraz p. **Małachowskiego**. Zarząd w najbliższych dniach się ukonstytuuje i rozpocznie swoją działalność. Do Komisji rewizyjnej wybrano pp. Kilińskiego i Kwiatkowskiego.

SPARTA — MAKKABI 4:2. Kierownictwo Makkabi postąpiło zbyt lekkomyślnie, każąc grać drużynie po wyczerpujących zawodach w niedzielę w Sosnowcu, dosyć ostry mecz we wtorek ze Spartą. Toteż skutki tego były widoczne na wczorajszych zawodach. Gracze wogóle nie grali, a cztery bramki jakie padły dla Sparty, w tem trzy do pauzy, a jedna w drugiej połowie, były słusznym wykładnikiem dobrej i ambitnej gry Sparty w przeciwstawieniu do anemicznej i bezdusznej kopaniny ze strony Makkabi, która dopiero pod koniec wyzyskawszy zmęczenie Sparty zdołała strzelić dwie bramki. Sędziował p. Kałuża, lecz jako sędzia nie dorównał Kałuży graczowi.

PROFESJONALIZM W CZECHACH. Związek czeski zamierza oficjalnie wprowadzić profesjonalizm w drużynach footballowych. W tym celu ogłosi, podobnie jak w Wiedniu — komunikat wzywający kluby do deklarowania się, czy oświadczają się za, czy przeciw zawodowości, pozbem przeprowadzi rozgraniczenie ściśle między zawodowcami a amatorami. **M. Ster.**

Paryż zalany falą obcych turystów

(Z) Przez stolicę Francji przechodzą stale całe armie cudzoziemców, którzy z za kanału La Manche, z za Atlantyku, z tajemniczych Indji, z tropikalnej Afryki przybywają oglądać osobliwości sławnej „Ville Lumiere". Obok cudów stolicy przynętą dla cudzoziemców jest też zniżka franka francuskiego. Anglik z tzw. middle class, który przed 10 laty śnił o Paryżu jak o niedosiągalnej ziemi obiecanej, może dziś łatwo urzeczywistnić swe marzenie wobec tego, że jeden funt szterling wart jest 83 franków.

Trudno jest ustalić dokładnie liczbę obcych turystów, przepływających przez Paryż, wobec tego, że ci, którzy bawią we Francji krócej niż dwa miesiące wolni są od wszelkich formalności meldunkowych. Z dat jednak dostarczonych przez towarzystwa kolejowe, lotnicze i ajencje podróżne wynika, że rekord pod względem napływu cudzoziemców osiągnął miesiąc sierpień, w którym zjawiło się w Paryżu około 100.000 gości, przeciętnie więc przybywało ponad trzy tysiące osób dziennie.

Stosunek narodowościowy przedstawiał się mniej więcej następująco: 12 proc. Belgów, 11 procent Anglików, 9 proc. Włochów, po 6 proc. Amerykanów i Szwajcarów, 5 proc. Hiszpanów, 4 procent Rosjan, 3 proc. Holendrów; reszta przypoda na inne narodowości, wśród których nie brak i Chińczyków i Australijczyków.

W miesiącu lipcu liczba turystów dosięgła 87.000 w pierwszej dekadzie września 29.000. Cyframi temi nie objęci się naturalnie cudzoziemcy, przebywający stale w Paryżu, których liczba przekracza 300.000.

Nie potrzeba nadmieniać, że olbrzymi ten napływ cudzoziemców odbija się korzystnie na handlowym i przemysłowym ruchu Paryża. Z klientów zagranicznych korzystają przedewszystkiem paryskie hotele, restauracje, kawiarnie, przedsiębiorstwa transportowe, dalej teatry, jubilerzy, antykwarjusze i nagół cały handel luksusowy.

NADESŁANE

—o—

Degeneracja w Rosji z powodu głodu

Moskiewski sprawozdawca jednego z czasopism angielskich podaje wywody znanego profesora uniwersytetu w Charkowie Iwanowskiego, który na podstawie sumiennych badań stawia mieszkańcom Rosji bardzo posępne horoskopy.

Prof. Iwanowsky zbadał przeszło trzy tysiące osób z rozmaitych części Rosji, młodych i starych mężczyzn i kobiety, inteligentów i ludzi ze sfer najniższych. Obserwacje te, które zajęły mu cztery lata życia, doprowadziły uczonego antropologa do przekonania, że ludności rosyjskiej grozi stopniowa degeneracja, spowodowana nędznem odżywianiem.

Przeciętnie stracili ludzie w Rosji w ciągu lat ostatnich niemal 50 proc. swej wagi, przyczem się okazuje, że wbrew przyjętemu mniemaniu, jakoby organizm młodych ludzi bardziej reagował na niedostateczne odżywianie, młodzi ludzie mniej ucierpieli w swym rozwoju fizycznym niż dorośli. Niemniej u wszystkich warstw daje się stwierdzić zmniejszenie wzrostu, które na podstawie sumiennie przeprowadzonych pomiarów, wykazuje u mężczyzn obniżenie o 3—6 centymetrów, u kobiet 3—4 ctm. Taki sam zanik daje się zauważyć w budowie muszkulatury, a tylko bardzo forsowna kuracja tuczna mogłaby powetować straty, względnie zapobiec dalszej degeneracji.

Jeszcze donioślejsze znaczenie posiada obserwacja rosyjskiego antropologa. podług której także najszlachetniejsze organy ludzkie nie oparły się fatalnemu działaniu nędzy i głodu.

„Chroniczne wypadanie włosów u wielkiej liczby młodych ludzi — wywodzi prof. Iwanowsky — jest pierwszą oznaką zezwnętrzną, że także głowa została zaatakowana. Przykro patrzeć na siedemnasto czy ośmnastoletnich starców i staruszki o siwych włosach, lub całkiem wyłysiałych. Oczy u nich zapadłe, pozbawione blasku, a także siła wzroku mocno stępiona. Cały wygląd tych biedaków mówi o niesłychanych cierpieniach jakie przebyli. Ci młodzi ludzie postarzeli się, nigdy nie zaznawszy młodości".

W obszarach Rosji dotkniętych klęską głodu ogromnie się też obniżyła liczba urodzin. W latach powojennych statystyka wykazuje znacznie wyższą liczbę małżeństw, lecz ciężkie warunki życia w zastraszający sposób wpłynęły na płodność kobiet. W porównaniu ze stanem przedwojennym cyfra urodzin w tych okolicach obniżyła się o 70 procent.

ZE SWIATA

POGRZEB ANATOLA FRANCE'A. Z Paryża donoszą: Pogrzeb Anatola France'a odbędzie się na koszt państwa. Wdowa po zmarłym otrzymuje liczne telegramy i pisma kondolencyjne. — Między innymi kondolencję nadesłali prezydent republiki, członkowie gabinetu, oraz szereg osobistości francuskich a także z zagranicy.

WYRÓŻNIENIE LWOWSKIEGO TECHNIKA. Na międzynarodowym kongresie inżynierów i techników wiertniczych odbytym w Leoben został odznaczony jako najlepszy referat starszego asystenta politechniki lwowskiej Stanisława Jamroza z zakresu badań doświadczalnych nad zagadnieniami dynamiki głębokich wierceń.

PÓŁ MILJONA KINOTEATRÓW. Korespondent paryskiego „L'Oeuvre" donosi z Genewy, że Komisja współpracy umysłowej przy Lidze narodów, zajmowała się między innemi sztuką kinematograficzną. Generalny kierownik oświaty publicznej opracował specjalny referat o przyszłości kina, z którego się dowiadujemy, że na całym świecie istnieje obecnie 500.000 kinoteatrów.

(Z.) **WOJNA DOMOWA Z POWODU... FRYZUR.** W Meksyku rozgrywa się prawdziwa wojna domowa z powodu obecnej mody obcinania włosów przez kobiety. Zwolennicy i przeciwnicy fryzur „a la garcome" lub „a la Minon" staczają zacięte walki. Przed paru dniami w jednym z miast meksykańskich oskalpowano doslownie kobiety o bujnych fryzurach i klasycznym węźle włosów, upiętym na karku, w innym znów wypadku studenci napadli na młodą dziewczynę z obciętymi włosami i zamknęli ją przemocą do zaimprowizowanego na prędce aresztu na dwie doby. Niewiadomo, gdzie zatrzyma się to szaleństwo, które ogarnęło dwa wrogie obozy. Zamachy... włosowe powtarzają się uparcie, a kobiety czy to z długimi czy z krótkimi włosami nie odważają się wyjść na ulicę bez zaopatrzenia się poprzedniego w browning. Chwała Bogu, że Meksyk jest dość daleko i że nie nadaje on jeszcze tonu naszym obyczajom.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Sprawa wierzytelności przedwojennych

(r) Wczoraj odbyło się w sali Towarzystwa Strzeleckiego zebranie wierzycieli poszkodowanych rozporządzeniem waloryzacyjnem. Po wyborze prezydjum referat o skutkach rozporządzenia wygłosił p. Zygmunt Światopełk Słupski, prezes „Obrony Towarzystwa poszkodowanych wierzycieli w Poznaniu". Przedstawiwszy dotychczasową działalność wymienionego towarzystwa, referent wskazał w jaki to sposób rozporządzenie pokrzywdziło wierzycieli przyczem ostro zaatakował profesorów Zolla i Krzyżanowskiego. Ponieważ w najbliższym czasie z inicjatywy Wielkopolski odbędzie się w Warszawie zjazd poszkodowanych, który ma ustalić kierunek dalszej obrony ich interesów, wezwał wierzycieli w Krakowie do założenia organizacji i obesłania zjazdu w Warszawie.

Mecenas Gabrjelski przedstawił główne zasady rozporządzenia o przewalutowaniu wierzytelności (lex Zoll), przyczem zaatakował banki i kasy oszczędności, które wywłaszczyły swych wierzycieli wkładkowych z oszczędności zbieranych nieraz ciężką, kilkunastoletnią pracą.

Inż Skołyszewski podał ciekawe dane, w jaki sposób Towarzystwo Kredytowe Ziemskie we Lwowie zrujnowało i wywłaszczyło właścicieli listów zastawnych tegoż Towarzystwa. Stan listów zastawnych Tow. Kred. Ziem. wynosił w 1914 r. 287.246.000 koron. W dniu 15 grudnia 1922 r. listy wylosowane a nie zrealizowane przez wierzycieli dosięgły kwoty 16,741.000. Towarzystwo wpadło na sposób wylosowania listów zastawnych poza planem umorzenia i urządziło się w ten sposób, że w dniu 14 kwietnia 1923 wylosowało listów zastawnych na nominalną kwotę 76.141.600 koron, a w dniu 30 kwietnia 1923 r. na kwotę 92.764.000 kor. Dziwne to było losowanie, skoro np. z serji III po 2000 kor. — wylosowano wszystkie obligacje od Nr. 1 do 46.113(!), z serji IV-ej od Nr. 1 do 22.840 i z serji V-ej od Nr. 1 do 84.440. Inż. Skołyszewski zaznaczył, że było to „kreślenie" a nie „losowanie". Suma wylosowanych w kwietniu 1923 listów zastawnych wynosiła 185.647.400 koron odpowiadających wartości przedwojennej **618.000 morgów**, tymczasem Towarzystwo **zaproponowało wierzycielom odbiór kwoty 3710 franków szwajcarskich czyli wartość 7 morgów.** W gorliwości losowania Towarzystwo nie ustawało, gdyż już 15 czerwca 1923 r. wylosowało listów na kwote **766.800 koron przedstawiających wartość 2500 morgów** a wierzycielom **wypłaciło 47 centimów szwajcarskich czyli 1½ sążnia ziemi.** Tak postępowała z wierzycielami instytucja ziemiańska, której członkowie tak energicznie protestowali przeciw reformie rolnej jako pogwałceniu prawa własności, a równocześnie wywłaszczyli posiadaczy listów.

Rozporządzenie waloryzacyjne w samej Małopolsce zniszczyło 541 fundacji stypendjalnych, które udzielały rocznie 1645 stypendjów i 256 fundacji humanitarnych, których fundusze wynosiły w 1910 r. 32.761.237 koron.

Prezes „Obrony" p. Zygmunt Światopełk Słupski zamykając dyskusję wskazał, że nawet banki uważają, że rozporządzenie podważa do nich zaufanie skoro je prawie w zupełności uwalnia od zwrotu wkładek. To też Bank Ludowy w Kościanie uchwalił wypłacać wkładki przedwojenne w wysokości 100 procent ale po 10 latach. Zjazd dłużników w Grudziądzu też się liczy z tem, że rozporządzenie musi uledz modyfikacji, a szereg dłużników w Poznańskiem (Paweł Dzierżykraj, Morawski, Denizot i td.) oświadczyli gotowość zupełnego zaspokojenia wierzycieli.

Zebrani uchwalili założyć w Krakowie oddział „Obrony", wybrali do zarządu prezydjum zebrania i desygnowali jako delegatów na zjazd do Warszawy inż. Skołyszewskiego i redaktora Bartoszewicza.

Kary podatkowe

(Okólnik Ministra Skarbu z 30 września b. r.)

Poczynając od 1 sierpnia r. b., pobieranie kar za zwłokę, odsetek za odroczenie, tudzież kosztów egzekucyjnych od zaległości we wszystkich podatkach bezpośrednich (nie wyłączając podatku majątkowego), oraz w należytościach stemplowych, normuje sposób jednolity ustawa z dnia 31 lipca r. b. (Dz. U. R. nr. 73, poz. 721). Odsetki za odroczenie, zamiast kar za zwłokę, pobiera się tylko wówczas, gdy właściwa władza skarbowa wydała orzeczenie o odroczeniu, względnie rozłożeniu na raty należności. Zarządzenie o wstrzymaniu kroków egzekucyjnych nie uzasadnia samo przez się pobierania odsetków zamiast kar za zwłokę. Na skutek należycie opłaconego podania, wniesionego w terminie, władze skarbowe I i II instancji wydają orzeczenie o odroczeniu względnie rozłożeniu na raty w granicach, przewidzianych w odnośnych ustawach, rozporządzeniach, względnie zarządzeniach. Za wniesione w terminie należy uważać podania, złożone przed upływem terminu płatności. Podania winny być składane do tej władzy skarbowej, która wystawiła nakaz płatniczy. Jeżeli władza, od której pochodzi nakaz nie jest uprawniona do udzielania odroczenia, względnie rozłożenia na raty płatności, przypadającej do uiszczenia kwoty, wówczas otrzymane podanie płatnika składa z odpowiedniem wnioskiem władzy wyższej, po ewentualnem zbadaniu okoliczności, przytoczonych w podaniu. Podania o odroczenie, względnie o rozłożenie na raty, wniesione w terminie, jak również podania o obniżenie kar za zwlokę, należy w drodze służbowej składać Ministerstwu Skarbu do decyzji wraz ze sprawozdaniem o wynikach dochodzeń co do zdolności płatniczej petentów.

Przy pobieraniu kar i odsetek za odroczenie, czas zwłoki oblicza się według miesięcy w rozumieniu ustaw cywilnych (od dnia do dnia, np. od 15 sierpnia do 14 września włącznie liczy się miesiąc), przyczem miesiąc zaczęty liczy się za cały. Udzielenie odroczenia, względnie rozłożenia na raty należności na skutek podania, wniesionego po terminie, nie pociąga za sobą zastosowania postanowień części ostatniej art. 7 ustawy. Opłaty spowodowane przymusowem ściągnięciem, które może być wdrożone bezzwłocznie po upływie terminu płatności, wpływają albo na rzecz skarbu państwa, albo na rzecz związków komunalnych, zależnie od tego, czy egzekucję przeprowadzają organa skarbowe, czy też związki komunalne. Wystosowanie pisemnego wezwania nie jest nieodzownym krokiem egzekucyjnym.

Za podstawę do obliczenia opłaty za pisemne wezwanie płatnika do uiszczenia zaległości przyjmuje się wysokość samej zaległości, tj. należność Skarbu Państwa wraz z dodatkami na rzecz niepaństwowych związków prawa publicznego. Natomiast pięcioprocentową opłatę od sumy zaległej, przewidzianą w art. 7, ustęp 2, za czynności organu egzekucyjnego, dokonaną u płatnika w celu przymusowego ściągnięcia zaległości, oblicza się bez względu na wynik czynności egzekucyjnej, od przypadającej do ściągnięcia zaległości wraz z karami za zwłokę i odsetkami za odroczenie tudzież kosztami egzek., już narosłemi od dnia podjęcia odnośnej czynności egzekucyjnej. Wspomniana 5 proc. opłata stanowi odszkodowanie Skarbu za wszystkie czynności egzekucyjne, podjęte celem ściągnięcia danej zaległości podatkowej. W wypadkach solidarnego obowiązku kilku płatników do uiszczenia zaległości kary za zwłokę odsetki za odroczenie oraz opłaty za pisemne wezwanie, pobrane łącznie od wszystkich solidarnie zobowiązanych, nie mogą przekraczać norm, przewidzianych w art. 7, ustęp 1. W związku z powyższem, celem należytego przebiegu akcji poboru i ściągania podatków, władze skarbowe I instancji winny prowadzić dokładną ewidencję składanych przez płatników podań oraz sposobów załatwiania tychże. W końcu zaznacza się, że za czas od 1 sierpnia r. b. należy pobrać odsetki i kary za zwłokę tudzież podwyżki stawek wedle przepisów i rozporządzeń obowiązujących do tegoż dnia.

Co się tyczy państwowego podatku dochodowego, przypadającego za bieżący rok podatkowy (1924), to wobec tego, że równocześnie na zasadzie części drugiej art. 122 ustawy o państwowym podatku dochodowym („Dz. U. R. P.", nr. 77, poz. 607), termin płatności tego podatku, przewidziany w cz. pierwszej, art. 8 ustawy z dnia 10 stycznia r. b. („Dz. U. R. P.", nr. 13, poz. 110), wraz ze wszystkiemi terminami płatności, wyznaczonemi rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 1 maja

---

LIDJA SEJFULINA 13

Arka Noego

(Historja powiatowa).

Z początku podniósł się straszny krzyk, lecz słowa te podziałały na tłum, jak uderzenie pańskiego bicza.

— Obywatele, niepokoiliście się o Osinina. — Gdzie się znajduje — tego nie wiem. Ani jeden włos z głowy jego nie spadnie, jeśli jest tutaj, póki jestem prezesem **„Ispołkama"!** Umyślnie was drażnię! Wiem o tem i dlatego radzę wam rozejść się spokojnie. **Jeśli atoli, podburzeni przez kupców i czarną sotnię, nie zaprzestaniecie tych krzyków i pogróżek, nie rozejdziecie się natychmiast, klub będzie ostrzeliwany. Proszę was wychodzić.**

Milczenie i znowu szum. Tarasow **wybiegł na** ulicę.

Stiecenko stał z **oddziałem w pogotowiu.** Tarasow krzyknął:

Ej Stiecienko! Pal w górę, w dach!

Histerycznie zawyła kobieta.

— Boże! Zabijają!

Tłum zgłupiał i skierował się do wyjścia.

Pankratow krzyczał:

— Obywatele! Salwa do góry! **Nie śmiąj strzelać!**

Nikt go **już nie słuchał. Każda twarz ze strachu,** stała się zupełnie bez wyrazu. Z wyciem i gwizdem tłum przez wyjście parł na ulicę. Czerwono-gwardziści przeklinając, odganiali naród od budynku.

Wystrzały już zamilkły, a tłusta dyrektorka żeńskiego gimnazjum jeszcze leżała na śniegu i dziko i przeraźliwie krzyczała:

— Zabijają... Oj... Pomóżcie! Zabili!

Ospowaty o pijanej twarzy czerwono-gwardzista trącił ją butem.

— Wstań, djabli potworze! Gdzie ciebie zabili! Wyje głupia warjatka.

Ta nagle się podniosła, dziko przewracając oczami! W tłumie wesoło zaśmiała się dziewczyna-podlotek. Śmiech echem przeszedł tłum cały. Trochę uspokoił się straszny zwierzęcy przestrach.

W tymże czasie do szpitala przywiozła służąca, na wpół martwą Katję Szeremjetewą, z powodu przedwczesnych cierpień porodowych i strachu.

III.

Spokój życia został zakłócony. Powietrze było przesycone nienawiścią. Na głównych ulicach, za **silnemi zamknięciami,** milcząc nienawidzili się. Po raz pierwszy zamilkło silne gospodarskie **„stul pysk"** i poraz pierwszy dziko lecz zwycięsko krzyczeli o nienawiści mieszkańcy chat bez zamknięć. Drogie futro, bobrowa czapka i czysta twarz ukryta w kołnierzu raziły oczy i wywoływały burzliwy gniew. Na targu, żołnierka Matrona oblała córkę byłego naczelnika powiatu, gotowanem mlekiem. Nie pożałowała mleka, które na targ wyniosła. Wszystko wylała. Chciała całą twarz podrapać — ludzie nie dopuścili. Odprowadzili ją do milicji. Tam na wszystkie pytania: pocóż? za co? piszczała:

— Trzebaby mordę stłuc! Wybałuszyła ślepia... Biała kość!

Naczelnik milicji, były oficer, krzywił się. Ręką **czoło pocierał i starał się zachować równowagę.**

— Towarzyszu, tak nie można... Czy obywatelka Topczewskaja obraziła was czem? Wytłómaczcie spokojnie!

— O obrazach potem pomówimy... Chodzi, ślepia wytrzeszcza, gębę wykrzywia.

— Przedtem czy były między wami jakiekolwiek nieporozumienia? Objaśnijcie. Przecież tak nie można!

— Przedtem, przedtem.... Przedtem nie widziałam jej nigdy... Idźcie do licha, przeklęci! Jeśli ją bronicie, to posadźcie mnie do więzienia. Jeszcze kiedykolwiek tak ją zdzielę, że...

Naczelnik milicji splunął. Zapomniał o takcie, kułakiem Matronie pogroził, lecz nie zatrzymywał. Powiedział tylko, aby drugi raz starała się nie awanturować, a Matrona jak wściekły zwierz do domu wracała. Płatały się myśli w jej głowie. Nie mogła sobie wytłumaczyć, dlaczego jej serce zapałało szaloną mściwością, w momencie, kiedy panna podniosła do góry spód futra, aby nie dotknąć Matrony. Wargi zacisnęła, jak gdyby blisko klozetu przechodziła. Czyż mogłaby Matrona wytłómaczyć, do czego mógł być podobnym grymas, jaki ukazał się na delikatnej twarzy dziewczęcia? Nie znała odpowiednich słów, aby zwięźle wypowiedzieć: wypieszczona panna, chowana w czystej pościeli, wyjdzie za mąż i w pięknej sypialni, z mężem pieścić się będzie. A Matrona urodziła się pod gradem wyzwisk, w nędznej lepiance. Ordynarną pracą zgrubiały skóry nigdy z brudu nie wyczyści. Zdrowe jej ciało oddawało się obcym. Mąż jej przepadł bez wieści. na wojnie. Panna boi się dotknąć krajem palta, brudu Matrony.

(Ciąg dalszy nastąpi).

r. b. („Dz. U. R. P.“, nr. 34, poz. 359), w brzmieniu ustalonem rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 13 czerwca r. b. („Dz. U. R. P.“, nr. 53, poz. 533), przesuwa się na dzień 24 sierpnia r. b., kary za zwłokę i odsetki za odroczenie od zaległych rat podatku dochodowego za r. 1924 należy obliczyć i pobrać na podstawie ustawy z dnia 31 lipca r. b., począwszy od 15 dnia po upływie terminu płatności (24 sierpnia 1924 r.), tj. od 8 września 1924 r.

KRONIKA KRAJOWA

KONFERENCJA CZŁONKÓW KOMISJI PODATKU OBROTOWEGO. Celem ustalenia sposobu wykorzystania nagromadzonego materjału przy odwołaniach od podatku obrotowego Kongregacja Kupiecka prosi swych członków, zasiadających w komisjach szacunkowych podatku obrotowego o niezawodne zjawienie się w lokalu Kongregacji w Pałacu Spiskim **we czwartek, dnia 16 bm.** o godzinie 7 wieczorem.

RZECZOZNAWCY DO KOMISJI SZACUNKOWYCH PODATKU OBROTOWEGO. Członkowie Kongregacji, którzy mają pełne dane indywidualne i zawodowe, by podjąć prace rzeczoznawców do podatku obrotowego zechcą przesłać **natychmiast swe** zgłoszenia do Sekretarjatu z podaniem, w jakiej branży zgłaszający się może owocnie pracować.

PRACE WALORYZACYJNE. Do opracowania projektu uzupełnienia rozporządzenia o waloryzacji zobowiązań publiczno i prywatno - prawnych, powołana została specjalna komisja, złożona z przedstawicieli Prokuratorji Generalnej, Ministerstwa Sprawiedliwości, Skarbu i Ministerstwa Przemysłu i Handlu pod przewodnictwem prof. Zolla. Komisja zajmie się głównie sprawą uzupełnienia rozporządzenia z dnia 14 maja r. b. w stosunku do tych zobowiązań prywatno - prawnych, które nie zostały rozporządzeniem tem objęte. Wobec nieobecności prof. Zolla, przewodnictwo w komisji do czasu jego powrotu sprawuje st. radca Prokuratorji Generalnej p. Werner. Projekty opracowywanego rozporządzenia dostosowane zostaną do zasad poprzednio opracowanych i ogłoszonych i w niczem nie naruszą norm ustalonych w dotychczas obowiązujących rozporządzeniach.

WALUTY Z EKSPORTU. Ministerstwo Skarbu przystąpiło do opracowania na podstawie ustawy, upoważniającej Ministra Skarbu do regulowania obrotu dewizowego, specjalnego rozporządzenia, którego mocą wprowadzony zostanie obowiązek odstępowania bankowi Polskiemu walut z eksportu węgla, koksu, brykietów, żelaza i wyrobów żelaznych, cynku, ołowiu i wyrobów z tych metali oraz kwasu siarczanego i produktów chemicznych koksowni. Rozporządzenie to rozciągnie obowiązek odstępowania walut obcych z eksportu na całą Polskę, zmieniając podstawy prawne tego zobowiązania, gdyż zamiast zawierania umów z poszczególnemi organizacjami, wejdą w zastosowanie ustalone dla całego Państwa przepisy rozporządzenia ministerjalnego.

EKSPORT TOWARÓW ŁÓDZKICH. W dalszym ciągu Łódź eksportuje kołdry bawełniane; rozwój interesów przedstawia się pomyślnie. Ostatnio zwrócił się Manchester, centrum eksportu łódzkiego z zapytaniem w sprawie ubraniowych artykułów bawełnianych. Łódzkie towary bawełniane miałyby widoki zbytu w Grecji. Jednak brak traktatu handlowego uniemożliwia wszelkie tranzakcje. Bowiem taryfy generalne na wyroby włókiennicze dochodzą do 50 prc. ich wartości. Tymczasem rząd polski nadal zajmuje negatywne stanowisko wobec żądań greckich, domagających się ulg celnych na wino i tytoń. W ten sposób niewłaściwa polityka handlowa Warszawy utrudnia w wielkiej mierze Łodzi przebrnięcie przez ciężki okres kryzysu sanacyjnego. Eksport do Węgier nie przybiera nadal większych rozmiarów. Obecnie, gdy nastąpiła zmiana na lepsze w przepisach dewizowych na Węgrzech, które uniemożliwiają wprost nasz eksport w okresie inflacyjnym, rozwojowi interesów stoją na przeszkodzie wysokie ceny naszych wyrobów. Obecnie są eksportowane minimalne partje zimowych towarów bawełnianych oraz zgrzebnych wełnianych.

PRODUKCJA MONOPOLOWYCH FABRYK TYTONIOWYCH. Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego, podaje następujące dane o produkcji w miesiącu wrześniu:

W miesiącu wrześniu 1923 r. łączna produkcja wszystkich fabryk państwowych czyli cała produkcja krajowa wynosiła ilość 629.293 kilogramów tytoniu, z czego samych papierosów 302.224 kg, natomiast w miesiącu wrześniu 1924 r. Polski Monopol Tytoniowy wyprodukował 727.899 kilogramów tytoniu, z czego samych papierosów 329.170 kg, czyli o 98.606 kg więcej, w czem samych papierosów o 26.946 kg więcej. Łączna sprzedaż gotowych wyrobów fabryk państwowych i prywatnych wynosiła we wrześniu 1923 r. ilość 587.378 kg, zaś we wrześniu b. r. sprzedaż własna Monopolu wyniosła ilość 774.149 kg czyli o 186.771 kg więcej. Dochody Monopolu w miesiącu wrześniu 1923 r. łącznie z wszystkich fabryk prywatnych i państwowych wynosiły kwotę 5.780.764 złotych, zaś dochody w miesiącu wrześniu b. r. z własnych fabryk państwowych wyniosły kwotę 14.969.959 złotych, czyli o 9,189.195 złotych więcej.

DOPUSZCZENIE TRANSPORTÓW DRZEWA DO GDANSKA W OGRANICZONEJ ILOŚCI. — Obowiązujący od dłuższego czasu zakaz wysyłki przesyłek drzewnych do wszystkich dworców węzła Gdańskiego został odwołany. — Odtąd wolno już przyjmować drzewo wszelkiego rodzaju do transportu do Gdańska, jednak w ograniczonej ilości, a to na podstawie zezwolenia dyrekcji. Przewóz wszelkich innych towarów do Gdańska nie podlega ograniczeniu, jednak wszelkie transporty skierowane być muszą przez Iłowo.

KRONIKA ZAGRANICZNA

POŻYCZKA DLA NIEMIEC I FRANCJI. „Informations“ pisze o pożyczkach: Bank Morgana zawiadomił, iż wszystkie przygotowania do zrealizowania amerykańskiej części niemieckiej pożyczki są zakończone. Pożyczka zostanie ogłoszona we wtorek rano. Suma pożyczki wynosi nominalnie 110 mil. dol. Kurs emisyjny 92. W ten sposób dała efektywnie około 111 mil. dol. Oprocentowanie 7 proc. W pożyczce bierze udział 400 banków amerykańskich. Prowizja banków dochodzi do 4½%. Ponieważ Niemcy ponoszą ponadto koszta druku podatku emisyjnego liczyć można, że pożyczka w praktyce oprocentowana będzie na 8%. Jeżeli wynik pożyczki niemieckiej będzie dobry rozpoczną się rokowania zmierzające do zaciągnięcia w Stanach Zjednoczonych innych pożyczek. Rokowania w sprawie pożyczki dla Francji posunęły się już dość znacznie, przyczem wymieniają sumę 150 mil. dol. W związku z doniesieniami gazet o pożyczce francuskiej komunikat urzędowy zaprzecza jakoby rokowania w sprawie pożyczki były za daleko posunięte. Przyznaje natomiast, że toczą się w tej sprawie rokowania.

WZROST ZAPASÓW ZŁOTA W STANACH ZJEDNOCZONYCH. Sprawozdanie Federal Reserve Board za miesiąc wrzesień wskazuje na nieustający napływ złota do Stanów Zjednoczonych, który w roku 1924 przewyższył napływ z roku 1923. W ciągu 9 miesięcy br. przekazano do Stanów Zjednoczonych 245.000.000 dolarów w porównaniu ze 150 mil. z r. 1923. Nadwyżka wynosi więc około 50 prc. Przekazy złota ze Stanów Zjednoczonych do innych krajów wynosiły z górą 4 miljony dolarów w porównaniu z 22 miljonami z roku 1923. W rezultacie zapas złota, znajdujący się w posiadaniu Ameryki wzrósł w ciągu 9 miesięcy roku 1924 o 240 miljonów dolarów w porównaniu ze 137 miljonami w roku ubiegłym.

GIEŁDA LWOWSKA

Lwów, 15 października. Bank Hipoteczny 0.55—0.60. Bank Przemysłowy 0.37 — 0.19. Bank Ziemski Kredytowy 0.11 — 0.13. Browary 7.05 — 7.15. Chodorów 5.15 — 5.20. Chybi 6.30 — 6.35. Cegielski 0.62. Ćmielów 0.57. Lokomotywy 0.48 — 0.52. Ojkos 2.10 — 2.20. Parowozy 0.32. Pezet 0.32. Nafta 0.36. Tow. Bud. 0.18. Rakszawa 0.18. Siersza górnicza 2.10 — 2.15. Sole potasowe 3.60 — 2.75.

Giełda poznańska

Poznań, 14 października. Kwilecki - Potocki 4.00. Bank Przemysłowców 4.00. Bank Zw. Sp. Zarobk. 7.00. Fabryka Mydła Bydgosz 1.50. Cegielski 0.60. Hartwig 0.70. Kantorowicz 4.50. Lupan 75. dr. May 31. Ska Drzewna 0.80. Pneumatyk 0.25. Browary Grodzisk 1.10.

Giełda wiedeńska

Wiedeń, 14 października. Apollo 460.000, Fanto 190.000, Lwów - Czerniowce 103.000, Silezja 13.500, Zieleniewski 130.000, Gal. Karpaty 123.000, Galicja 1,105.000, Schodnica 180.000, Siersza 58.000, Kompas 15.400, Goleszów 560.000, Lumen 6.050, Bank małopolski 4.200, Bank hipoteczny 7.400, Portland cement 320.000. Nafta 165.000, Browary lwowskie 104.000, Mrażnica 29.000 — 30.500, TPG. 45.000 — 46.500.

Złoty w dniu 14 października 1924

Gdańsk: złoty 107.61 — 108.14, przekaz na Warszawę 107.11 — 107.64, **Zurych**: przekaz na Warszawę 100.25. **Londyn**: przekaz na Warszawę 23.30, **N.-Jork**: przekaz na Warszawę 19.25, **Paryż**: przekaz na Warszawę 367, **Wiedeń**: złoty 13.620, przekaz na Warszawę 13570 — 13670, **Praga**: złoty 650 — 656, przekaz na Warszawę 652.50 — 658.50, **Bukareszt**: przekaz na Warszawę 35.46, **Czerniowce**: przekaz na Warszawę 35.50, **Ryga**: przekaz na Warszawę 102.

GIEŁDA KRAKOWSKA

Kraków, dnia 15 października 1924

AKCJE	Transakcje w złotych	
	dziś	14/X.
Bank Przemysłowy	0·37—0·40	0·40—0·35
Bank Małopolski		
Bank Hipoteczny		
Ziemski Bank Kredyt.		0·10—0·12
Powszechny Bank Kredyt.		
Bank Zw. Spółek Zarob.		
„Tohan"	0·38—0·40	0·36
„Tehate"		
„Pharma"	0·92	
„Polski Glob"		
Żegluga Polska		
Zieleniewski	9·60—9·75	9·50—9·25
Cegielski, Poznań	0·58—0·62	0·57
„Trzebinia",	0·65	0·65—0·68
„Pocisk"		
Warsz. Parowozy	0·38—0·39	
Automotor		
Górka	16·30—16·50	16.60
Siersza		4·05—4·00
Tepege	3·05—3·20	
Polska Nafta		0·36—0·34
Pezet		
„Pokucie"	0·39	
S. W. Niemojowski	0·52—0·58	0·55—0·50
Strug		
Tłuszcze Trzebinia		
Azot		
Elektr. Siersza		0·24—0·23
Porcelana Ćmielów		0·55
„Krakus"		
Chodorów	5·20	5·15—5·00
Chybie	6·30—6·50	6·40—6·30
A. Piasecki	1·30—1·40	

Kraków, 15 października. Poprawa kursów na giełdzie wiedeńskiej oraz mocniejsza Warszawa, wywołała i u nas poprawę tendencji. Obroty ogólne były bardziej ożywione niż ostatnio. Kursa zwyżkowe lubo jeszcze b. skromne, osiągnęły przedewszystkiem arbitrażówki. W związku z poprawą kursów w Warszawie interesowano się żywo Cegielskim i, papierami cukrowniczymi, które kształtowały się mocniej. Również ożywiły się obroty w Banku Przemysłowym i Tohanie, przy kursach mocniejszych. Natomiast Górka zniżkowo. Realizacja pożyczki niemieckiej korzystnie działająca na giełdy zagraniczne napawa nadzieją, że jesteśmy u kresu „kruszenia się" kursów.

Również na pogiełdziu ożywienie przy tendencji mocniejszej.

Dużo towaru na giełdzie walutowo-dewizowej. Dolar oddawano po kursie, jaki płaci Bank Polski. W dewizach tendencja zniżkowa przy obrotach ożywionych.

EGZOTY.

Jaworzno drobne 17.00, 25-tki 15.50, setki 14.25 Gazy wschodnie 12.00—12.25, Gazy zachodnie 2.80 płacą), Len 0.55, Węglówki 0.04, Lokomotywy 0.42. Gloria 0.20.

WALUTY I DEWIZY.

Waluty: Dolary 5.18 i pół — 5.19.

Dewizy: Londyn 23.40, Nowy Jork 5.19 i pół—5.19, Paryż 27.40—27.50, Praga 15.47 (płacą) — 15.50 (żądają), Wiedeń 7.33 i pół — 7.34 — 7.35 i pół.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Warszawa, 15 października. — **Bank Handlowy 6.80, Bank Związku Spółek Zarobkowych 7.—, Polski Bank Przemysłowy 0.40, Chodorów 5.30, Warszawski Cukier 4.60, Warsz. Tow. Kopalń Węgla 3.95, Cegielski 0.62, Modrzejów 5.45, Ostrowieckie 8.10, Parowozy 0.35, Starachowice 3.10, Zawiercie 32.—, Żyrardów 18 i jedna czwarta, Nobel 1.80, Spirytus 2.66.**

Warszawska giełda pieniężna

Warszawa, 15 października. **Waluty: Dolary 5.18 i pół — 5.18 jedna czwarta — — 5.18 i pół. Dewizy: Londyn 23.40—23.33, Belgja 25.21, Nowy Jork 5.18 i pół, Paryż 27.26, Praga 15.45, Szwajcarja 99.82 i pół, Wiedeń 7.32 i pół, Włochy 22.73—22.69.**

Miljonówka 0.73, Pożyczka złota 6.10, Pożyczka dolarowa 3.68—3.55—3.60, Bony złote 0.92—0.93 —0.92. Tendencja mocniejsza.

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 15 października. **Berlin 1.24, Holandja 264.45, Nowy Jork 521.50, Londyn 23.44, Paryż 27.37, Medjolan 22.80, Praga 15.47, Budapeszt 0.0068, Bukareszt 2.80, Belgrad 7.35, Sofja 3.80, Wiedeń 0.0074.55, Bruksela 25 i jedna czwarta.**

KALENDARZYK GIEŁDOWY

POWIĘKSZENIE KAPITAŁU AKCYJNEGO.

Polska Barwa Fabryka Farb w Końskich powiększa kap. akc. o mkp. 200 milionów do mk. 600 milionów drogą II emisji, 20.000 sztuk po mkp. 10.000. Na 4 stare 2 nowe po cenie emisyjnej 18 i 36 groszy. Ponadto emituje 40.000 sztuk akcji III emisji. Na 3 stare 2 nowe po 1 zł i 1·50 zł. Miejsce subskrypcji: **Bank Komercjalny w Krakowie i Krakowska Spółka Rolniczo-Przemysłowa.** Termin subskrypcji: **7 listopad.**

OSTATNIE TELEGRAMY

Ataman Mucha zapowiada marsz na Moskwę

Osławiony bandyta walczy obecnie ze sowietami — Banda jego pustoszy miejscowości rosyjskie

Warszawa. (Tel. wł.) Nadeszły wiadomości, że ataman Mucha, który działał na pograniczu polskiem, grabiąc i łupiąc miejscowości kresowe i kierując bandami dywersyjnemi, na skutek konfliktu, jaki zaszedł między nim a władzami sowieckiemi, przeszedł ze swemi bandami na stronę sowiecką. Obecnie banda Muchy grabi sowieckie miejscowości pograniczne. W okolicach Mińska ataman Mucha rozrzucił odezwy, **w których zapowiada pochód na Moskwę.** Ostatnio banda Muchy napadła na Kojdanów, miasteczko, zamieszkałe przez 7000 ludności, **splądrowała je doszczętnie i wzniecila pożar. Wszystkie domy w mieście spłonęły.**

Straszna sytuacja w Mecce

Pałac królewski splądrowany — Prośba o interwencję Anglji

Londyn. (PAT.) „Daily Chronicle" donosi z Dziddah, że Mekka została osaczona przez oddziały Wahabitów i jest odcięta od Dziddah. Wojsko Wahabitów stoi pod dowództwem syna Ibu Sauda, sułtana Reszyda. Nowy władca Tedżasu król Ali znajduje się z wojskami w połowie drogi między Mekką a Dziddah. Sytuacja w Mekce jest straszną. W niedzielę wieczór bandy splądrowały pałac królewski. Prezes rady notablów postanowił prosić Anglję o interwencję celem utrzymania porządku.

Londyn. (PAT.). Według informacyj oficjalnych, otrzymanych w Londynie, pertraktacje między nowym królem Hedżasu Emir Alim i przywódcami wahabitów zostały zerwane. Wobec powyższego Emir Ali wydał swym wojskom rozkaz wycofania się z Mekki w celu uniknięcia pretekstu do ewentualnej walki w Mekke. W obecnej chwili zbrojne oddziały wahabitów znajdują się już na przedmieściach Mekki. Angielscy pielgrzymi są wysłani z Djeddadu i należy się spodziewać, że ewakuacja ich skończy się wkrótce.

Anglja zgadza się na pośrednictwo Ligi Narodów w sporze z Turcją

Londyn. (PAT.) Ogłoszono urzędowy komunikat, z którego wynika, że rząd angielski przyjął wyrażone w nocie tureckiej propozycje w sprawie przedłożenia sporu dotyczącego status quo w Iraku, Lidze narodów. W oczekiwaniu decyzji obie strony miałyby zobowiązać się zatrzymać wojska na linjach obecnych.

Paryż. (PAT.) „Journal" omawiając zatarg angielsko-turecki zauważa, że obie strony starają się stworzyć fakta dokonane i każda ze stron usiłuje przedstawić się Lidze narodów w najkorzystniejszym świetle.

Z Rady ministrów

Warszawa. (Tel. wł.) Dzisiaj na Radzie ministrów będą załatwione 2 ważne sprawy, a mianowicie sprawa przedłużenia rozporządzenia o długości dnia pracy na G. Śląsku. Według projektu ministra pracy rozporządzenie o 10-godzinnym dniu pracy ma być stosowane w dalszym ciągu. Druga ważna sprawa, to projekt rozporządzenia prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie zniesienia ilości dni świątecznych w roku, a mianowicie do 10 dni. Rozporządzenie to ma być wydane na podstawie nadzwyczajnych pełnomocnictw.

Zakończenie strajku metalurgicznego w Lublinie

Lublin. (AW.) W sobotę został zakończony trwający od kilku tygodni strajk w fabrykach metalurgicznych. W poniedziałek robotnicy przystąpili do pracy.

Zeppelin w opałach

Londyn. (PAT.) Radiostacja otrzymała z Makham wiadomość, że statek Z. R. 3 znajdując się pod 42 stopniem 30 minut północnej szerokości i 47 st. 20 m. zachodniej długości znalazł się w mgle i wzywał okręty, by mu ułatwiły zorjentowanie się w położeniu.

Wydalenie mordercy Erzbergera z Węgier

Budapeszt. (PAT.). Jak donoszą dzienniki, rząd postanowił wydalić z granic państwa Schultza Foerstera, ściganego listami gończymi.

Zamach na pociąg pod Czerniowcami

Bukareszt. (PAT.). Na moście kolejowym w pobliżu Czerniowiec podłożono minę, która eksplodowała przed przybyciem pociągu pasażerskiego. Do katastrofy nie przyszło, jednakże komunikacja na całej linji została na razie wstrzymana.

Wspólna konferencja socjalistów państw sukcesyjnych i Rumunji

Praga. (Tel. wł). „Pravo Lidu" donosi, że onegdaj w Cieszynie czeskim odbyła się konferencja przedstawicieli socjalnych demokratów polskich i czeskich, na której postanowiono w porozumieniu z centralnym sekretarjatem międzynarodówki w Londynie zwołać konferencję partji socjalnej Jugoslawji, Polski, Czechosłowacji, Austrji, Rumunji celem ustalenia wspólnego stanowiska w stosunku do traktatu pokojowego z rządem węgierskim.

Rokowania handlowe z Niemcami

Warszawa. (Tel. wł.) Przewodniczącym delegacji polskiej do rokowań z Niemcami został mianowany poseł Pluciński.

Mussolini chce wciągnąć D'Anunzia do polityki

Paryż. (AW.). Mussolini w drodze do Wenecji odwiedził D'Anunzia w jego willi nad jeziorem Garda. Zamiarem Mussoliniego jest wciągnięcie D'Anunzia do czynnej polityki. Zauważono bowiem, że długotrwała samotność źle wpływa na ustrój nerwowy D'Anunzia. Mussolini jest zdania, że D'Anunzio mógłby jeszcze odegrać poważniejszą rolę w wewnętrznej i zewnętrznej polityce Włoch.

Walka faszyzmu z masonerją

Rzym. (PAT.). W związku z obecnym nastrojem rozmaitych stronnictw a zwłaszcza wobec stanowiska liberałów weteranów i dawnych uczestników wojny rozprawy zbierającej się wielkiej rady faszystowskiej, oczekiwane są w kołach politycznych z wielkiem zaciekawieniem. Mussolini, który podobno ma wygłosić przemówienie, przyjmie uprzednio szereg członków wielkiej rady oraz sekretarzy prowincjonalnych, celem ścisłego poinformowania się o sytuacji faszyzmu na prowincji. — Wielka rada ustali szczegóły uroczystości obchodu rocznicy marszu na Rzym i ustanowi formułę przysięgi milicji faszystowskiej królowi, oraz omówi sprawę reorganizacji milicji. Wielka rada rozważy również sprawę walki przeciw masonerji stwierdzając konieczność wyzwolenia faszyzmu z pod wpływów masońskich. W związku z tem „Stampa" donosi, że na liście znalezionej w lokalu loży masońskiej w Bolonji figurują nazwiska wybitnych faszystów m. i. prywatnego sekretarza Farineccigo.

PO ZAMKNIĘCIU KRONIKI

BUDOWA NOWEGO GMACHU SEJMOWEGO W WARSZAWIE. Wczoraj odbyła się narada marszałka sejmu Rataja z seniorami klubów parlamentarnych. Na naradzie tej postanowiono rozpisać konkurs na budowę nowego gmachu sejmowego.

ZNOWU BEZKRWAWY POJEDYNEK. W Rembertowie pod Warszawą odbył się pojedynek na pistolety między dyrektorem opery warszawskiej p. Emilem Młynarskim a ławnikiem magistratu pos. Ilskim. Pojedynek wynikł na tle dyskusji w magistracie nad wznowieniem przedstawień w operze. Wynik pojedynku był bezkrwawy, przeciwnicy podali sobie ręce.

Najkorzystniejsze źródła zakupu w Krakowie:

OJA PARFUMERIE — PARIS
Józef Lax i Syn, Kraków, Zwierzyniecka 6.

FORTEPIANY PIANINA, FISHARMONJE SKŁAD **HELENA SMOLARSKA**
KRAKÓW, ULICA SZEWSKA L. 9. — Telefon 4365.
SPRZEDAŻ NA RATY DO 3 MIESIĘCY. WYBÓR OLBRZYMI.

ZAKŁAD TECH. DENTYSTYCZNY
K. Tombińskiego
ULICA WIŚLNA 4, II. p.

Artykuły gospodarcze

„ŻELAZO"
Floriańska 34
poleca narzędzia rzemieślnicze, naczynia i maszyny kuchenne.

Tomasz Mężyk, Handel materjałów, Skład farb, lakierów, pokostu, nafty, benzyny, oleji maszynowych i t.p. Kraków, Pl. Szczepański L. 8.

SKŁAD FABRYCZNY
pasty do obuwia i podłóg „DOBROLIN"
M. SIEROTWIŃSKA
Kraków, ulica Sienna l. 12.

ŚWIDRY SPIRALNE I NARZĘDZIA, USZCZELNIENIA i ARMATURY WODNE poleca
H. SPIRA Kraków, Zwierzyniecka 23, Tel. 43—94.

Szczotki do zamszu, wszelkie towary szczotkarskie, pędzle, artykuły domowogospodarcze, lakiery angielskie, poleca najtaniej M. J. Berger, Kraków, Plac Szczepański l. 9.

Biżuterja

Brylanty, perły, złoto i biżuterję
kupuje i sprzedaje firma
FEIGENBAUM i FUTTERWEIT
Kraków, ulica Grodzka l. 29.

Biżuterję, złoto i srebro najtaniej zakupić można
J. KORNBLUM
Kraków, ulica Grodzka 32.

SPÓŁKA ZŁOTNICZA
W KRAKOWIE, UL. FLORJAŃSKA 4.
Kupuje używane sztuczne zęby, płaci pełną wartość. Przyjmuje na zamówienia pierścionki ślubne poczynając od 10 zł. para, pierścionki zaręczynowe od 15 zł. Wykonanie pierwszorzędne.

Delikatesy

Konserwy rybne fabr. Mix et. Lück, konserwy owocowe i jarzynowe fabr. Dagoma, margaryna fabr. „Amada", herbata i kakao holend. „Danex", poleca reprezentant K. Wróblewski, Kraków, ulica Sobieskiego L. 1. Telefon 1145.

Dywany

Najtańsze źródła zakupu dywanów perskich tylko we firmie Lewkowicz i Juran, Grodzka 39.

Wełnę kilimową, oraz kilimy sprzedaje najtaniej firma
Kroś i Dolezal
Krakow, Jagiellońska L. 9.
— Ulgi w płaceniu. —

Kilimy gotowe
i na zamówienia, także na raty, poleca: Wytwórnia kilimów „Ostoja", Kraków, Siemiradzkiego 11.

Futra

Futra we wielkim wyborze, oraz pracownia kuśnierska M. Mond, Kraków, Rynek gł. 11.

Futer największy wybór w doborowym gatunku po niskich cenach poleca firma:
Antoniego Trąbki Syn
Kraków, ulica Szewska L. 12. Tel. 3464. Tel. 3464.

Pracownia i Skład futer Tadeusza Sierpińskiego, Kraków, Florjańska 32.

Skład futer i Pracownia kuśnierska H. Fink, Rynek 12, w podwórzu. Poleca po cenach konkurencyjnych futra, szale, lisy i t. p.

Zakład i pracownia kuśnierska Paweł Halpern, Grodzka 42, w podwórzu, poleca po najtańszych cenach płaszcze seleskinowe, raglany futrzane, lisy i szale.

Zakład kuśnierski Stanisława Ziembińskiego, ul. Kopernika l. 6, wykonuje po zniżonych cenach wszelkie roboty w zakres kuśnierstwa wchodzące, na czas i bardzo starannie.

FUTRA po przystępnych cenach poleca:
M. ROTBLUM
Kraków, Florjańska 8.

FUTRA na sezon zimowy poleca
G. RIESER
ulica Mikołajska 4. Mały Rynek.

Pierwszorzędny magazyn futer
A. JACHIMSKI
Kraków, Grodzka 14-16
Dla P. T. Urzędników państwowych na raty.

Galanterja

KOSZULE JEDWABNE w wielkim wyborze poleca magazyn nowości dla panów
BRACI LANDWIRTH
Kraków, ulica Grodzka 46.

Skład bielizny i płócien pod firmą F. Bałabuszyński, Kraków, Szewska 10.

Bieliznę męską i damską
w wielkim wyborze poleca firma
M. Pietron i Synowie
Kraków, Karmelicka L. 12.

Fabryka bielizny i trykotarzy S. A. Kraków-Podgórze, ul. Dąbrowskiego l. 15, Tel. 4419. Poleca swe znane z dobroci wyroby.

BIELIZNĘ MĘSKĄ
białą i kolorową poleca
ROMAN SZCZERBA
KRAKÓW, UL. FLORJAŃSKA 40
obok Hotelu Polskiego.

MAGAZYN NOWOŚCI
N. WESTREICH
ulica Lubicz L. 3.
Poleca kapelusze, bieliznę, pończochy, skarpetki, krawaty, Pijamy i przybory podróżne i toaletowe.

Bieliznę damską, męską, krawaty, pończochy, skarpetki, trykotarze oraz wszelką galanterję poleca najtaniej
M. KROL
KRAKÓW, ULICA DŁUGA L. 10.

BIELIZNĘ, KAPELUSZE, PUŃCZOCHY, KRAWATKI i t. p. po cenach konkurencyjnych poleca
„Magazyn Nowości"
Kraków, Sławkowska 23.

Herbata

Herbata Bracia K. & C. Popowy. — Reprezentacja i skład hurtowny na Małopolskę i Kresy T. Cieśliński i Ska, Kraków, Florjańska 14; Telefon 117.

Kapelusze

Przyjezdne modniarki kupujcie kapelusze filcowe i welurowe tylko w FABRYCE J. Grossa, Dietlowska L. 7, lub biuro Stradom 27. Dla przyjezdnych fasonuje w 12 godz.

Konfekcja damska i męska

Ubrania męskie i dziecinne oraz raglany poleca Wohlmuth i Rubin, Grodzka 61, vis a vis kościoła ewangelickiego.

Ubrania męskie i dziecinne oraz wielki wybór raglanów po cenach zniżonych poleca Dom konfekcyjny, ulica Grodzka 26.

Na raty ubrania frakowe, smokingowe, marynarkowe, płaszcze, kostjumy damskie, według miary z własnej lub dostarczonej materji poleca Józef Kumała, Kraków, ul. Szczepańska l. 11.

M. Reisman Magazyn konfekcji damskiej, Kraków, Plac Dominikański l. 2. tel. 4339.

Zakład krawiecki cywilny i wojskowy wykonuje wszelkie roboty w zakres ten wchodzące. Przy zamówieniach opust 25%. Posiada na składzie wielki wybór spodni do konnej jazdy angielskiego kroju. — Zamówienia wykonuje starannie i punktualnie.
W. Żmuda, św. Tomasza 21.

Salon mód damskich
M. GISSER
ul. Florjańska 36, I. p.
drzwi na prawo.

UWAGA! Największy i najnowszy
wybór żurnali mód
A. NÜSSENHOLZ, Florjańska 38, I p. u p. Gissera na prawo.

Zakład krawiecki Józefa Gajdy, Kraków-Dębniki, Rynek, wykonywa wszelkie roboty w zakres krawiectwa wchodzące o 25% taniej.

K. BORNSTEIN
Kraków, ulica Florjańska l. 28 poleca swój bogato zaopatrzony magazyn ubrań męskich i dziecięcych. Dla P. T. Urzędników znaczny opust.

Dla Pań i Panów
MATERJE WEŁNIANE na kostjumy i ubrania, na płaszcze i suknie. Jedwabie w wielkim wyborze. Plusze i welwety Ceny konkurencyjne.
P. RITTERMAN, Kraków, Rynek 9 (w Pasażu).

Kosmetyka

Jan Nieżyński
Perfumerja, salon kosmetyczny. — Fryzjer damski.
Plac WW. Świętych 11.

Ważne dla Pań!
Krem czeremchowy „Vamosz"
Woda czeremchowa „Vamosz"
Mydło czeremchowe „Vamosz"
Farby do włosów światłowe sławy Longin 1 fl. 2 zł., w różnych kolorach oraz wyroby Dr. Lustra poleca W. LAZAROWICZ, Kraków, Garbarska 4. 10 szt. różnych mydełek 2 zł.

Maszyny do pisania

Nowak, Kraków, Grodzka 44, Tel. 3541. „Elo" do powielania, „Torpedo" do pisania.

Naprawa i czyszczenie maszyn do pisania i rachowania tylko
W. KEYHA mechanik
KRAKÓW, UL. FLORJAŃSKA 3.

Meble

Meble stylowe luksusowe, biurowe, dekoracje wnętrz poleca M. Pieszowski, Kraków, Mały Rynek 2, Tel. 4136.

Meble stylowe luksusowe etc.
poleca
S. MANKE, ULICA SZPITALNA L. 6.
Telef. 4074. Rok założ. 1860.

Meble gięte wszelkiego rodzaju z fabryki S. A. „MUNDUS" dostarcza hurtownie i detalicznie zastępca na Polskę Rudolf Dattner, Kraków, ul. Studencka 25, telefon 3575.

MEBLE KLUBOWE, BIUROWE, DYWANY PERSKIE, poleca najtaniej
Wytwórnia Mebli Klubowych
Kraków, Florjańska 25.

MEBLE za gotówkę i na raty, roboty tapicerskie i wszelkie przeróbki wykonuje najtaniej S. FRISCH, Kraków, ulica Stolarska l. 13.

Meble wykwintne
z własnej wytwórni, fornlery i dykty najkorzystniej i najtaniej „REBEDE" Oddział w Krakowie Szpitalna 7. Tel. Nr. 234. Oddział we Lwowie Zamarstynów, ul. Zamknięta 12. — Ulgi płatnicze.

Obuwie

Obuwie najelegantsze
i trwałe zagraniczne i krajowe po cenach przystępnych najkorzystniej nabyć można w znanej firmie
Gizela Brand, ul. Sławkowska 8.
UWAGA: Wielki wybór pantofli zagr. zamszowych we wszystkich kolorach.

Obuwie luksusowe
oryginalne modele wiedeńskie poleca
„KORAB"
Kraków, Szewska L. 17.

Płótna

PŁACHTY I PŁÓTNO NIEPRZEMAKALNE
wyrobu czeskiego dostarcza
A. ROMER Kraków, pl. Matejki 5 Telefon Nr. 4213.

Porcelana, szkło

Szlifiernia szkła i wytwórnia luster Z. Feldmann, Kraków, XXII, Jana Tarnowskiego 5.

Pierwsza małopolska fabryka zwierciadeł i szlifiernia szkła Sp. z ogr. odp. Kraków, Grodzka l. 63, Tel. 4078 i 4225, poleca szyby i lustra szlifowane po cenach przystępnych.

Wytwórnia luster i szlifiernia szkła S. Kilpstein pl. Bawół L. 8, poleca lustra, szyby szlifowane do mebli oraz lustra, patentowe na deszczułkach po cenach konkurencyjnych, wykonanie pierwszorzędne.

Szkło okienne
poleca — oraz wykonuje wszelkie roboty szklarskie
S. FINKELSTEIN
UL. MIKOŁAJSKA L. 5.

Przybory szkolne

Pióra stalowe
do pisania, pluskiewki, spinacze etc. fabryki Wasilawski i Ska, Warszawa, poleca zastępca Rudolf Dattner, Kraków, Studencka 25. — Telefon 3575.

Rowery

Rowery — Motory F. N. gumy i części składowe dostarcza E. Kluska, Kraków, ulica Grodzka l. 83.

Różne

Wszelkie przybory i aparaty laboratoryjne, jakoteż odczynniki chemiczne czyste dostarcza Biuro inżynierskie „Chemotechnika" Sp. z o odp Kraków, Rynek Gł. 39.

PIECZĘCIE KAUCZUKOWE monogramy i grawirowania
J. WALENTA
Sławkowska L. 3, Hotel Saski.

Sukna

Skład sukna Hirsch i Adolf Eder, Kraków, Plac Dominikański 2. Telefon 2257.

Tapicerstwo

Zakład tapicersko-dekoracyjny
i wyrób kołder na wełnie, wacie i puchu
A. RYBIŃSKI
Sławkowska L. 21.

Otomany, kanapki rozkładane, wózki dziecinne sprzedaje tanio, zniszczone meble i wózki odnawia, gumy zakłada na poczekaniu „PIECHOWICZ" Kraków, ulica Mikołajska L. 7.

SALONY GIĘTE
otomany, poduszki materacowe, wkłady żelazne, kanapki do rozkładania poleca
M. BARDACH
Kraków, Florjańska 16.
Dogodne warunki!!

Transport

Spółka Akc. Dla Międzynarodowego Transportu Schenker i Ska, Kraków, ul. Pańska 9, Telefon Nr. 2122 i 2147.

Cracovia Sp. transportowa Dom spedyc.-komisowy Kraków, Grodzka 60, Tel. 4078, Wiedeń II, Praterstrasse 13, Tel. 40.416, Spół. trans. Cracovia Grünberg et Co.

Technika, elektrotechnika

Hurtownia pasów skórzanych i wielbłądzich, szczeliw, węży etc. „Zenit" Sp. z o. o. Kraków, Szpitalna Nr. 7, Telefon Nr. 4231.

Materjały elektryczne, motory oraz wielki wybór świeczników „Prąd" Gołębia 3, Telefon Nr. 4553.

Świeczniki elektryczne w wielkim wyborze „Lux". Skład przyborów elektrycznych Kraków, Plac Dominikański l, 2, Telefon Nr. 3335.

Inż. Tadeusz Leszczyński, Biuro i sklep, Kraków, Grodzka 65. Wykonuje instalacje elektryczne, gromochrony, dostarcza materjały elektrotechniczne i techniczne. Lampy i abażury gotowe i na zamówienie

LOKOMOBILE
LANZA i WOLFA
Motory ropne Diesle
Maszyny drzewne i cegielniane
dostarcza natychmiast
Inż. Wacław Gąsior i Ska
Kraków, Karmelicka 14, tel. 4070.

Materjały elektrotechniczne dostarcza Biuro elektrotechn.
Heffner i Berger
Kraków, Szewska 18. Tel. 4153.

Artykuły techniczne i elektrotechniczne poleca najtaniej
S. SZAJER
Kraków, Plac WW. Świętych 8.
Telefonu Nr. 4154.

Trykotaże

Pończochy, rękawiczki, trykotaże, najtaniej u
H. LICHTIG
ulica Grodzka L. 71

Pończochy, rękawiczki, trykotaże konkurencyjnie
Ignacy Kornblum
Florjańska 6 (w podworcu)

Węgle

Krakowskie Biuro Handlowe Kraków, Florjańska 9, I p. Tel. 1067, sprzedaje hurtownie i detalicznie węgiel krajowy „Brzeszcze", „Bory", górnośląski „Eminenz". Dla zakładów przemysłowych znaczne opusty i udogodnienia kredytowe.

TRANSMISJE
wszelkiego rodzaju natychmiastowa dostawa
„PRZEMYSŁ" Kraków
św. Krzyża L. 1. Telefon 2348.

CHLORODONT

NA RATY!

ROK ZAŁ. 1880.
FORTEPIANY, PIANINA
w wielkim wyborze, w najstarszym składzie
Z. RABY NAST.
Kraków, św. Anny 3. Tel. 465

Odpowiedzialny redaktor: Bolesław Raczyński. — Wydawnictwo „Kurjera Wieczornego" Sp. z ogr. odpow. — Z Drukarni Ludowej w Krakowie (Tel. 1310)